

Bruxelles, 19 decembrie 2023
(OR. en)

16273/23

**Dosar interinstituțional:
2023/0443 (NLE)**

ENER 669
ENV 1436
COMPET 1214
TRANS 562
CONSOM 455
IND 659
ECOFIN 1323
FISC 282

ACTE LEGISLATIVE ȘI ALTE INSTRUMENTE

Subiect: REGULAMENT AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentului
 (UE) 2022/2578 în ceea ce privește prelungirea perioadei sale de aplicare

REGULAMENTUL (UE) 2023/... AL CONSILIULUI

din ...

**de modificare a Regulamentului (UE) 2022/2578
în ceea ce privește prelungirea perioadei sale de aplicare**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 122
alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Prin Regulamentul (UE) 2022/2578 al Consiliului¹ se stabilește un mecanism temporar de corecție a pieței pentru ordinele plasate în vederea tranzacționării instrumentelor financiare derivate legate de punctele virtuale de tranzacționare (PVT) ale Uniunii cu scadențe cuprinse între luna următoare și anul următor. Prin urmare, mecanismul de corecție a pieței se aplică oricărui instrument financiar derivat pe mărfuri, tranzacționat pe o piață reglementată, al cărui suport este o tranzacție cu gaze la orice PVT din Uniune.
- (2) Mecanismul de corecție a pieței urmează să fie activat atunci când intervine un eveniment de corecție a pieței, și anume atunci când prețul de decontare pentru instrumentele financiare derivate cu scadența la o lună cea mai apropiată din cadrul mecanismului de transfer de titluri (TTF), astfel cum este publicat de ICE Endex B.V. (Țările de Jos), este mai mare de 180 EUR/MWh și este cu 35 EUR mai mare decât prețul de referință pentru trei zile lucrătoare. Prin Regulamentul (UE) 2022/2578 se stabilește o limită dinamică de ofertare, conform căreia, la apariția unui eveniment de corecție a pieței, operatorii de piață nu acceptă, iar participanții la piață nu transmit ordine pentru instrumente financiare derivate cu prețuri care depășesc cu 35 EUR/MWh prețul de referință publicat de Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) în ziua precedentă.

¹ Regulamentul (UE) 2022/2578 al Consiliului din 22 decembrie 2022 de instituire a unui mecanism de corecție a pieței pentru a proteja cetățenii Uniunii și economia împotriva prețurilor excesiv de mari (JO L 335, 29.12.2022, p. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>).

- (3) În rapoartele lor de evaluare a efectelor, publicate la 1 martie 2023, în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (UE) 2022/2578, Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) și ACER au analizat o serie de indicatori pentru a evalua impactul mecanismului de corecție a pieței de la intrarea în vigoare a regulamentului respectiv. ESMA și ACER au concluzionat că mecanismul de corecție a pieței nu a fost activat și că, până la publicarea rapoartelor lor, nu au apărut efecte negative asupra securității aprovizionării, nici asupra fluxurilor de gaze intra-Uniune și nici asupra stabilității financiare.
- (4) Pe baza indicatorilor analizați de ESMA și ACER în rapoartele lor din 1 martie 2023, Comisia a extins analiza pentru a evalua evoluțiile de piață ulterioare perioadei analizate în rapoartele lor. Nu au fost identificate efecte negative de la intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) 2022/2578, iar mecanismul de corecție a pieței nu a fost niciodată activat.
- (5) Cu toate acestea, persistă dificultăți grave în ceea ce privește securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii. Situația globală de pe piața gazelor rămâne foarte tensionată. Prețurile gazelor naturale sunt în continuare considerabil mai mari decât înainte de a începe criza în Europa ca urmare a utilizării de către Rusia a energiei drept armă și a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, cu consecințe inevitabile asupra puterii de cumpărare a cetățenilor Uniunii și asupra competitivității mediului de afaceri din Uniune.

- (6) Volatilitatea pieței gazelor este, de asemenea, o consecință a tensionării pieței cauzate de riscurile geopolitice și reprezintă un risc suplimentar pentru economia Uniunii. Episoadele de volatilitate pronunțată a prețurilor observate în vara anului 2023 și la începutul toamnei aceluiași an, când prețurile au crescut cu peste 50 % în câteva săptămâni, arată că piețele sunt încă fragile și rămân vulnerabile la șocuri, chiar și relativ mici, asupra cererii și ofertei, după cum o demonstrează evoluția prețurilor în urma evenimentelor recente, cum ar fi greva din sectorul instalațiilor de gaz natural lichefiat (GNL) din Australia sau avarierea interconexiunii Balticconnector. Criza actuală din Orientul Mijlociu constituie un risc geopolitic suplimentar semnificativ, cu impact potențial asupra prețurilor și a aprovizionării cu gaze.
- (7) Piețele mondiale ale gazelor sunt în prezent tensionate și se preconizează că vor rămâne tensionate pentru o anumită perioadă. Aprovizionarea cu GNL la nivel mondial a crescut doar modest în ultimii doi ani din cauza creșterii limitate a numărului de capacități de lichefiere, a indisponibilităților temporare ale principalelor instalații de export și a reducerii aprovizionării cu gaz de alimentare a instalațiilor de GNL. O nouă capacitate semnificativă de lichefiere a GNL va deveni operațională abia în cursul anului 2025. Prin urmare, se preconizează că echilibrul pieței va rămâne precar în viitorul apropiat.

- (8) În plus, din cauza scăderii semnificative a importurilor de gaze prin gazoducte din Rusia în ultimul an, disponibilitatea aprovizionării cu gaze a Uniunii este diminuată în mod considerabil în comparație cu situația dinaintea crizei. Având în vedere nivelurile actuale ale importurilor de gaze, se preconizează că importurile de gaze ale Uniunii provenite din Rusia prin gazoducte vor fi de aproximativ 20 de miliarde de metri cubi în 2023, cu aproximativ 110 miliarde de metri cubi mai puțin decât în 2021. Prin urmare, există în continuare un risc grav ca în Uniune să apară deficite de gaze pe termen scurt. Având în vedere actualele condiții de piață tensionate, prețurile ar putea crește considerabil ca urmare a unor evenimente imprevizibile și al unor șocuri bruște, cum ar fi o revenire a cererii asiatice de GNL, care ar putea reduce disponibilitatea gazului pe piața mondială a gazelor, condițiile meteorologice extreme care ar putea afecta stocarea energiei hidroelectrice și producția nucleară, ceea ce ar necesita recurgerea într-o măsură mai mare la producerea de energie electrică pe bază de gaz, precum și alte posibile perturbări ale aprovizionării cu gaze, inclusiv o încetare completă a importurilor de gaze din Rusia și perturbări suplimentare ale infrastructurii critice, precum actele de sabotaj împotriva gazoductului NordStream 1 din septembrie 2022 sau avarierea gazoductului interconexiunii Balticconnector din octombrie 2023.
- (9) Dificultățile grave persistente expun întreaga Uniune la riscuri de penurie de energie și de prețuri ridicate la energie. Nivelul prețurilor gazelor ar putea avea un impact negativ asupra situației economice a Uniunii, asupra competitivității sale industriale și asupra puterii de cumpărare a cetățenilor săi.

- (10) În aceste condiții, în special într-o situație în care există mai multe riscuri geopolitice cu un potențial impact asupra prețurilor gazelor, teama de penurie poate declanșa reacții semnificative, care pot avea repercusiuni grave asupra prețurilor gazelor. Având în vedere echilibrul fragil dintre cerere și ofertă din prezent, chiar și perturbările moderate ale aprovizionării cu gaze ar putea avea un impact dramatic asupra prețurilor gazelor și ar putea cauza prejudicii grave și de lungă durată economiei și cetățenilor Uniunii.
- (11) În perioada de vârf a crizei, Uniunea a adoptat un răspuns puternic și coordonat pentru a-și proteja cetățenii și economia împotriva prețurilor excesiv de ridicate și pentru a se asigura că gazele sunt furnizate tuturor consumatorilor care au nevoie de ele la nivel transfrontalier, inclusiv în situații de deficit de gaze. Răspunsul Uniunii în temeiul planului REPowerEU, astfel cum a fost prezentat de Comisie în Comunicarea sa din 18 mai 2022, și al inițiativelor ulterioare, inclusiv în cadrul măsurilor prevăzute în Regulamentul (UE) 2022/2578, au contribuit la o îmbunătățire a situației. În situația în care măsurile respective ar înceta să se aplice, situația stabilizată, dar fragilă, pe care a realizat-o Uniunea, ar putea să fie afectată și reziliența în cazul unor posibile evenimente și șocuri bruște viitoare ar putea să fie diminuată.

- (12) Întrucât Uniunea constituie o piață unică, iar TTF din Țările de Jos este considerat, în general, ca indicatorul „standard” al prețurilor pe piețele europene ale gazelor, prețurile ridicate ale gazelor pentru instrumentele financiare derivate legate de TTF ar avea consecințe grave în toate statele membre, deși probabil într-o măsură diferită în funcție de fiecare stat membru. Prelungirea perioadei de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2578 ar trebui să includă, de asemenea, în continuare, instrumentele financiare derivate legate de toate celelalte PVT din Uniune, astfel încât să se evite posibila reorientare a tranzacțiilor către instrumente financiare derivate legate de alte PVT, care ar putea duce la denaturări pe piețele energetice sau financiare ale Uniunii. Mecanismul de corecție a pieței consolidează solidaritatea Uniunii prin evitarea prețurilor excesiv de mari, care sunt nesustenabile chiar și pentru perioade scurte de timp pentru multe state membre. Mecanismul de corecție a pieței poate asigura ca, într-un spirit de solidaritate între statele membre, întreprinderile furnizoare de gaze din toate statele membre să poată achiziționa gaze la prețuri rezonabile.
- (13) Având în vedere faptul că Regulamentul (UE) 2022/2578 va înceta să se aplice la 31 ianuarie 2024, prelungirea perioadei sale de aplicare constituie o măsură de urgență într-un spirit de solidaritate între statele membre, ca răspuns la dificultățile grave persistente în aprovizionarea cu energie, care implică, de asemenea, un risc de criză iminentă și prețuri excesiv de ridicate.
- (14) În plus, prelungirea perioadei de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2578 este în concordanță cu planul REPowerEU, care urmărește să protejeze cetățenii Uniunii și economia Uniunii împotriva prețurilor excesive și a deficitelor de aprovizionare cu energie.

- (15) Prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare la 1 februarie 2024, pentru a se asigura o protecție continuă împotriva prețurilor excesiv de mari pe parcursul sezonului de iarnă 2023/2024.
- (16) Prelungirea ar trebui să fie temporară și ar trebui să rămână în vigoare până la 31 ianuarie 2025. Aceasta este necesară și proporțională având în vedere persistența dificultăților grave și a riscurilor pentru securitatea furnizării gazelor și a prețurilor gazelor în Uniune, precum și incertitudinea situației actuale.
- (17) Întrucât obiectivul prezentului regulament nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar acesta poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului respectiv.
- (18) Prin urmare, Regulamentul (UE) 2022/2578 ar trebui să fie modificat în consecință,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1
Modificarea Regulamentului (UE) 2022/2578

La articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2022/2578, a doua teză se înlocuiește cu următorul text:

„Acesta se aplică până la 31 ianuarie 2025.”

Articolul 2
Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare la 1 februarie 2024.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la ...,

Pentru Consiliu
Președintele
